

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare, nr. 30.
Scrisori nerancate nu se primesc. — Manuscrise nu se returnează.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în Brașov și la următoarele:
BIBLIOTECA de ANUNȚURI:
în Viena la N. Dukas Nachf.,
Nux, Augenthaler & Emerich Lesner,
Heinrich Schalek, A. Oppelich Nachf., Anton Oppelich,
în Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Julius Leopold (VII Erzsébet-körút).
PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o serie garmond pe o colonă 10 bani pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarifa și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

A N U L L X I V .

„GAZETA“ iese în fiecare zi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 2 A. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se prenumeră la toate oficiile postale din țară și din afară și la d-nii colectori.

Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30, etajul I.
Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu d-nul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 luni 12 cor., pe trei luni 6 corone. — Un exemplar 10 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 262.

Brașov, Luni-Marti 27 Noembrie (10 Decembrie).

1901.

Deputații dietali slovaci.

Despre cei patru deputați slovaci din camera ungară nu s'ar mai scii și pomeni nimic, decât presa maghiară nu li-ar dedica o deosebită atențiune. Ei n'au dat până acumă nici un semn de viață, ér ceea-ce scriu foile slovace despre ei n'ajunge la cunoștința generală.

De când au eșit din urna electorală deputații slovaci, au fost incunjuțați de cătră diarele maghiare cu aureola unor combatanți pentru principiul naționalității și li-s'a dis deputați naționaliști.

E bătaior la ochi, că aceleași diare șoviniste, cari în tot timpul sunt gata a asigura, că în Ungaria nu există naționalități, ci numai o națiune, prezentază pe cei patru deputați slovaci în mod constant ca deputați naționaliști și le dă chiar o însemnătate generală numindu i grup séu partid al naționalităților.

Diarele unguresci au lansat mai întâiu scirea, că deputații slovaci ar avé de gând a presenta un proiect de adresă al lor deosebit, adaugând, că Slovacia nu vor înainta nici un proiect, dar își vor desfășura vederile și credeul lor în decursul desbaterei generale asupra adresei.

Nici una, nici alta nu s'a întâmplat. Amintiții deputați s'au mulțumit cu aceea de a-se presenta doi câte doi ministrului-șef, dând acestuia ocaziune de a-i sfătui să se porțe bine și să se lapede de orice veleități „panslaviste“.

S'a întâmplat, ca fără concursul deputaților slovaci și sași să se desfășure o dispută vehementă între partidele maghiare, aducându-se cestiunea naționalităților în discuțiune. Incidentul s'a ivit, când cei din majoritate, în deosebi cei din fostul grup apponyist, au atacat partidul poporal

catolic acuzându-l, că pactează și conspiră cu Slovacia.

Cu multă resignare conducătorii partidei populare s'au văduț constrinși a-se apăra în contra acelor acușări prin constatarea unor adevăruri foarte mușcătore, ce lovesc amar în amorul propriu al șovinștilor și în pretinsele interese ale domniei sistemului actual. A fost vorba mult de Slovacia, de sörtea lor și în deosebi de prigonirile cetrebuie să le îndure limba și naționalitatea lor, și totuși n'a vorbit nici unul din deputații slovaci preșenți la acest obiect.

Se afirmă din partea slovacă, că deputații din cestiune s'au abținut de-a participa la acea discuțiune, fiind-că s'ar fi convins, că în adevăr nu s'a discutat serios cestiunea naționalităților, ci a fost atinsă numai în sens negativ, ca o cestiune, ce supără mult pe cei dela putere și ca cap de acușatiune pentru a îngri naționalismul maghiar a celor din partida poporală.

Nu scim decât este justificată această părere, dér admitem și altă probabilitate, adevă, că nu și-a ridicat glasul nici un Slovac, pentru-ca nu cum-va printr'asta să se agraveze poziția celor din partida poporală față cu acușatorii lor din majoritate. Căci nu se mai pöte nega, că până la un punct öre-care acest partid ieia în scut pe Slovacia, și că de mult a intrat în contact mai strins cu alegătorii lor.

Acum foile unguresci aduc un nou comunicat relativ la deputații slovaci. Ne spun, că ei au intenționat să se pronunțe cu ocaziunea desbaterei asupra proiectului de indemnitate, dér și la această intențiune au renunțat, rezervându-și de a-și desfășura programul lor cu ocaziunea desbaterei generale budgetare.

Se pöte dér totuși aștepta, ca pe la începutul anului viitor, când

se va desbate budgetul, Slovacia să se pronunțe și să-și clarifice poziția și programul lor în cameră. Atunci numai se va pöte judeca, decât ei reprezintă în adevăr în dietă dorințele și aspirațiunile poporului slovac.

Încă un gravamen maghiar. Foile unguresci, printre cari „Magyarország“ ș.a., se plâng, că de un timp înödece ministru de esterne Goluchowski aduce în ministeriu ömeni, cari erau pe lângă el pe când a fost ambasador la București. Așa acum de cürând a făcut să fie numit șef de secțiã în ministeriul de esterne nu maghiar, deși postul acesta, cel mai însemnat, a fost tot-déuna ocupat c'un Maghiar (Szögyen-Marich, conte Oziraky, conte Szechen etc.) Goluchowski a făcut să fie numit un maghiar (Merey) numai în postul de al doilea șef de secțiã, dér și acesta nu cunöscöe limba maghiară, așa ca să pöta reprezenta în delegațiunii ministeriul. „Magyarország“ spune, că faptul acesta va fi, probabil, adus în discuțiune și în dietă, fiind-că „nu numai acesta este unicul act prin care Goluchowski își trădează atitudinea lui antimaghiară“.

Un mandat validat. Senatul Curiei s'a ocupat Sâmbătă cu mandatul deputatului naționalist sêrb Lyubimir Pavlovič, ales al cercului Törökbece. Mandatul acestuia a fost atacat prin petiție de locuitorul Petru Urban și alți 10 cunosci ai săi din Törökbece, pe motiv, că Lyubimir Pavlovič a agitat în vorbirea-program contra ideii de stat maghiar și contra întregității teritoriale a statului, ceea-ce constituie o faptă ilegală, ce trebuie să aibă ca urmare nimicirea mandatului. La desbatere petenții au fost reprezentați de avocatul Dr. Mittelmann, ér alegerea a apărăt'o avocatul Dr. Tetéleni Armin din Budapesta. Dr. Mittelmann l'a acușat pe Pavlovič c'o sumedenie de lucruri pretinse antilegale. Apărarea lui Tetéleni a fost din cele mai reușite și cu argumente sdrobotöre a dovedit neteimini-

cia acuselor ridicate contra mandatului. Curia a primit argumentele aduse de apărător și a respins petiția. În motivarea sentinței Curia dice între altele, că deputatul Pavlovič folosind cuvintele „vămênitul e al nostru“ n'a agitat în contra întregității teritoriale a statului, cuvintele citate însemnă numai, că Sêrbii stabiliți aici și-au câștigat drepturi. Mai departe împrejurarea, că în Melencze — unde Pavlovič a ținut o vorbire — un băiat purta stindard național sêrbesc, nu se pöte pune în cărca deputatului, fiind-ca nu se pöte dovedi, că la ordinul lui s'a purtat stindardul.

Articolul 7. Am amintit și noi despre un articol publicat într'un diar juridic de cătră consilierul Flașlein (!) dela curtea de apel din București, în care numitul domn ajuns la o poziție atât de înaltă în magistratura din România, pledază pentru suprimarea articolului 7 din constituție. Îndrăsnela lui Flașlein a fost aspru criticată de toate organele naționaliste și asupra acestui cas s'a anunțat chiar o interpelație în camera română de cătră deputatul Stavri Bratian. Ministrul de justiție, Stoicescu, a dat Vineri sêra un prând, la care a invitat pe toți consilierii dela curtea de apel din București, cu scop de a-le sonda părerile în această afacere înainte de a răspunde la numita interpelație. Discuția asupra acestui articol s'a început de altfel și în presa străină. Astfel Dr. Hans Kraus, corespondentul diarului „P. L.“, a publicat zilele acestea în acest diar un articol, în care pledază de asemenea pentru suprimarea articolului 7 din constituțiunea română. Kraus se referă la o conversație, ce ar fi avüt'o el înainte de asta cu Șanț cu P. Carp. Cunoscutul fost ministru ar fi ținut, că schimbarea acestui articol nu s'ar pöte face fără öre-cari șguduir, decât în două casuri. 1) Dacă un eveniment estern ar forța acesta. 2) Dacă o crisă internă financiară ar reclama imperios suprimarea articolului, pentru-ca să se atragă în țără capitale străine. Kraus e de părere, că acest din urmă cas a sosit deja. Se va vedé.

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

Când cine-va möre de sete.

— Fine. —

„În cürând se ridică cel mai mare dușman al omului chinuit de sete, sörtele, la o înălțime amenințătoare. El își trimitea rațele sale ferbinți pe stâncile negre ale malului de riu și pe nisipul din alvia lui uscată. Eram înveliuți într'o mare ferbințelă. În asemenea situație puterea de acțiune, refuzată câte pe un moment, — se stinge și rața de speranță abia născută pieré numai decât. Mucositățile gurei, nasului, gâtului și pierd în cürând umezela. Imprejurul timpurilor și a frunții părea, că un cerc de fer se stringe din ce în ce mai tare. Nici o a țiere de viut nu se ajungea în strimta vale. Ochii ne ardeau dureros. Obosela deveni fără margini... De două-ori cămila mea istovită își puse ostenitele membre la odihnă în umbra a câte unui arbore spinos și de două-ori am reușit să o scöl și să o îndemn prin îndoite lovături la înaintare. Dér așa înspre amiazi, când pentru a treia öra s'a viut între crengile unei acății, mi-a fost imposibil să o mai mișc din loc.

„Sörtele se urca mai sus. Mîntele se surgeau teribil de încet. Frica și speranța mai țineau în vögöre restul duhurilor noastre. Încetul cu încetul ne dispăreau forțele. Nici un șgomot nu tulbura liniștea de mormânt a naturei. Nici o mișcare nu se observa printre stâncile mörte și uscate. Nici o adiere de vânt nu puneia în mișcare o singură frunză măcar a desolatelor acății. Dacă mi-ar fi venit cel puțin un somn binefăcötör, care să mă fi salvat pentru un moment de prezentul amenințötör! În cürând mi-se revoltă întréga mea putere de speranță într'o energie momentană în poțtriva unui știrșit atât de prematur al carierei mele africane... Apoi mă gândiam cu emoțiune durerosă la numérosii mei amici și în fine öutam o mângăiere trecötöre în sentimentul fatalistic al renunțării și al împăcării cu inevitabilul...
„Încetul cu încetul aceste cugetări deveniră nisce senzații nehotărîte, se confundau cu nisce visuri, în cari vedeam tot ceea-ce mă înconjură, fără să sciu, ce este, și imaginile trecutului se contopiau cu cele din prezent, așa că nu-mi mai puteam da sémă, decât sunt în patria mea séu la pötele unei stânci din Sahara.

„Une-ori eram trezit din viața de vi-

suri, când rațele înțepătore ale sörelui îmi atingeau fața, séu când Sa'ad (tovarășul) își murmură rugăciunile cu o căldură reînöită. În cürând dispărü însé totul, prezent, trecut, viitor, pericolul de mörte amenințötör și speranța, care nici-odată nu möre și mă cuprinsé o stare, despre care nu sciu, decât era o știpire imperfectă öri începutul de inconștiență a periei apropiate. Nu pot să spun, cât timp a durat această stare, pe care nu o pot numi chinötöre, în care organele simțurilor mele primiau impresiuni din afară, fără ca ele să fi ajuns la adevărata conștiență.

„Atunci, nu sciu, decât era un vis öri era un joc al simțurilor mele iritate? Vedeam o capră mare cum alerga făcönd nisce sărituri curioșe de-adreptul spre acopița noastră și ducea un om în spate. Ași fi putut jura, că i-am vögüt cornele și barba. Se înțelege, că era om, un om mult dorit, capra însé se prefăcöu în cămilă, pe care ne aducea Bisra apă în două burdufuri. Privirea lui ne-a stors lacrimi de bucurie“...

Cam așa se presentă prin urmare chinul setei nenorocitului öälötör în primele trei stadii.

Cu al patrulea grad, când se usucă țesăturile, începe o nouă fasă a setei.

Stratul asemănötör colodiului, care ne acopere buzele, se rupe și cade jos. Se produc crăpături în piele și în carnea de sub piele, așa că omul asudă sânge îngroșat și serum. Acestă scurgere evaporéză tot așa de repede, pe cât de repede se forméză și rămâne în urmă o șgură pe suprafața pielii. Fie-care crepătură de piele este o rană inflamantă și crăpăturile pielii se înmulțesc, până ajuns la buze, cari presentă nisce masse unflate de carne crudă purioasă. Ceriul gurii și limba sunt de asemenea infectate. Când apoi fluiditatea asudată picură în gură și gâtlee, atunci a sosit timpul delirului. Capul aprins este populat de imagini de ale fantasiei, care ne reprezintă oaze în deșert și arbori și cu izvöre săritöre și dätätöre de viață. Limba sêcată se umflă, se apasă de dinți, desparte maxilele de-olăși și stă în gură, ca un burete umflat. Din ochi isvoröse în realitate „lacrimi de sânge“ și în măsură ce curg picăturile de sânge din ochi, obrajii crăpați se presentă ca blăniți cu carne crudă. Lupta pe viață pe mörte se continuă în cêfă. Bătăile inimii, la început mai tari, slăbesc din ce în ce paralel cu deschiderea pielii. Degetele bîjbăe în mod mecanic pe la limba umflată și pe la buze,

Situația în Austria. Din Viena se anunță: Viața parlamentară e dominată de acțiunea împiedării. Ministru-președinte Koerber vră să folosească vacanța de Crăciun pentru a trata cu bărbații de încredere ai Germanilor și Cehilor. Împăratul a primit Vineri pe Koerber într-o lungă audiență, după care Koerber a presidat un consiliu de miniștri.

† V. A. Urechia.

București, 7 Dec. 1901.

Astăzi conducem la locul de veci pe V. A. Urechia. Țera întrégă, întreg neamul românesc, a îmbrăcat haina de doliu și își exprimă profundul regret pentru pierderea acestui fiu ales.

A scris, a vorbit și a luptat pe toate căile pentru idealul național al Românilor. Tote încercările pentru dezvoltarea culturală și artistică a poporului, toate încercările pentru a se apăra cauza sfântă a neamului, au găsit la V. A. Urechia îmbărbătare, ajutor, cuvânt cald însuflețitor.

Poate că n'a fost un scriitor de extraordinară valoare, nici orator neasemuit, nici chiar istoric cu cuvânt hotărâtor, dăr a fost un exemplu de iubire de neam, de muncă, de dorința de a vedea înfloriind literale și artele.

În teatru, în novelistică, în istorie, Urechia a lăsat lucrări interesante, cari se vor asculta și ceti în totdeauna, pentru-că ele toate respiră caldul lui patriotism, pentru-că în toate prețomină acea idee mare, care l'a încălțit în înțregă lui viață.

Vremea îi albise de mult părul, dăr inima îi rămăsese tot tineră și nu era nici unul dintre tineri, care să-i fi putut lua înainte, când era vorba de cestiunea națională.

Vecinic în luptă. Nimeni nu putea să publice în țară, s'eu în oră care altă parte a lumii un articol, câte-va rânduri, prin care să se fi încercat a aduce cea mai mică atingere drepturilor poporului român, fără ca să fi primit imediat un răspuns dela V. A. Urechia. Și nu lipsia dela nici un congres, dela nici o adunare, în care se discutau drepturile popoarelor. La toate aceste adunări, el se înfățișă ca sentinela neadormită a drepturilor neamului românesc.

El n'a păstrat nimic pentru el; a dat tot țerei... până și cărțile și galeria de tablouri, unica avere, ce ar fi putut să lase fiilor săi, s'a dus să împodobescă orașul Galați și să formeze acolo un focar răspânditor de lumină și de frumos.

Ilustrul defunct a trimis cu o zi înainte de mărtea sa o scrisoare bibliotecarului fundațiunii Urechia din Galați, Valeriu Surdu, în care spune într-o formă glumită,

fără ca să mai producă vr'o senzație. În fine încep să se umfle și buzele și să plesnescă. În gâtlej omul are senzația unei mase grele și îl chină fel de fel de vedenii. Cugetele nu mai sunt, decât niște scânteii, ce apar ca fulgerul spre a dispărea ărași.

În acest stadiu e imposibil oră-ce ajutor, afară decât s'ar pută procura apă, care să se tórne în gură cu multă precauțiune, căci și acesta produce un efect mai mult dureros, decât răcoritor.

Decă nu este apă la îndemână, se produce alienația. Acesta este stadiul numit „blood sweat“, a „sudurilor de sânge“.

În ultimul stadiu al morții de sete, simptomele externe nu se schimbă esențial. Acuma urmază uscarea desăvârșită a întregului corp. Călătorul epuizat până la estrem își smulge părul din cap și se repede în desperarea sa la spinii și tulelele de cactus, ale căror ghimpți îi străpung carnea, în loc să-i dea umezélă răcoritoare. În această stare nu mai este salvare. Aici intră deja mărtea în activitate.

Etă cum este mărtea produsă de sete.

Oniță.

că-și simte capul foarte sănătos, dăr că picioarele nu-l mai țin.

În cameră a anunțat mărtea lui Urechia ministrul de justiție Stoicescu în ședința de Vineri, 6 Decembrie, ér M. Phechydé, președintele camerei, face o scurtă biografie a lui Urechia spunénd, că a fost în luptele publice un apostol al învățămîntului. Președintele propune, ca să se asocieze și camera la doliul senatului, numind o delegație, care s'o reprezinte la înmormântarea acestui mare bărbat. De asemeni d-sa propune ridicarea ședinței în semn de doliu. Ședința s'a ridicat la orele 2.10.

La senat în aceeași zi președintele Eugen Stătescu aduce la cunoștința senatorilor trista veste. Propune ridicarea ședinței în semn de doliu. Senatorul N. Crătușescu aduce elogiul memoriei lui V. A. Urechia. P. Grădișteanu (plângénd) cere guvernului să dispună a se face funeralii naționale rămășițelor lui V. A. Urechia. P. S. Aurelian, ministru de interne, laudă activitatea lui Urechia și răspunde, că guvernul a și luat cuvenitele dispoziții pentru funeraliile decedatului. Eug. Stătescu invită pe senatori să participe în corpore la înmormântarea lui Urechia, Sâmbătă la orele 2 p. m.

Deși s'a anunțat, că înmormântarea lui V. A. Urechia se va face fără nici o pompă, totuși în urma intervenției Regelui s'au făcut funeralii naționale.

Vineri s'era la orele 6, corpul regretatului bărbat a fost transportat la biserica Sf. Gheorghe și așezat pe un catafaloc în fața altarului. Carul funebru a fost urmat de membrii familiei, membrii comitetului central al Ligei, comitetul Ateneului Român și de diferite delegații ale instituțiilor culturale.

Coroane s'au depus din partea Regelui, a consiliului de miniștri, senatului, camerei, Academiei Române, Ligei Culturale și a secțiilor din provincie, societatea Tinerimea Română, Tinerimea Română din Clușii, Societatea Macedo-română, Societatea Italiană, Teatrul Național, Casa de depuneri, Liceul din Galați, facultatea de litere și filosofie din București, societatea albaneză „Drita“ etc. etc.

Înmormântarea s'a început astăzi la orele 2. Serviciul înmormântării a fost oficiat de arhierul Nifon Ploșteanu, asistat de un număr cler. Au asistat la această tristă ceremonie maiorii Baranga și Aurel Demetrescu, ca reprezentanți ai Regelui, apoi D. Sturdza, președintele consiliului și ministrii Aurelian, Pallade, Haret, Ionel I. C. Brătianu, Stoicescu, Missir, președinții corpurilor legiuitoare, senatorii în corpore, delegații din partea universităților din Iași și București, ai Academiei, Ateneului, Ligei, societății „Carpații“ (cu drapel), apoi societățile albaneze Dituria și Drita etc. etc.

Onorurile militare au fost date de batalionul 3 și 7 de vînători, 1 bat. de geniu, și 2 baterii de artilerie, 1 escadron de cășori și 2 plutone de gendarmi. Trupele de infanterie erau puse sub comanda colonelului Hiotu, ér înțregă paradă o comanda generalul Tell.

Discursuri au pronunțat Sp. Haret în numele guvernului, Gr. Tocilescu în numele Academiei, Ionescu Gion în numele Ateneului, Valerian Urseanu în numele senatului, Vlădescu și Florescu din partea Ligei.

Cortegiul a plecat dela biserică în ordinea următoare: Societățile cu drapel și coroane, decorațiile 15 la număr pe 3 perini de catifea, olerul, corul, carul funebru, publicul, trăsura regală, trăsurile familiei, armata. Cordoanele au fost ținute de d-nii Sp. Haret, N. Crătușescu, C. F. Robescu, Dimitriu. Cortegiul a străbătut strada Colței, bulevardul Academiei și s'a oprit în fața universității, unde s'au pronunțat discursuri din partea studenților Petrescu-Dimbovița, Gorănescu, Calavri și din partea lui P. Macri, care a vorbit în numele țăriștilor.

Astfel am dus la vecinical locaș pe entusiastul naționalist, al cărui spirit și inimă ni-a rămas moștenirea.

Stud.

„Un dușman mai puțin“.

Diarul „Alkotmány“ scrie și el despre mărtea lui V. A. Urechia. Organul partidului popular spune, că „Urechia ca politician, istoric și publicist a fost mare dușman al maghiarismului și pe unde a putut, și-a dat totă silința, să facă réu Ungurilor. Însă în toate părțile a făcut fiacșo(?) Cu deosebire la conferențele interparlamentare — ăice „Alkotmány“ — căuta Urechia să îngrăscă Ungaria, dăr și acolo l'au combătut pe înfocatul Român“.

Diarul „Alk.“, care se laudă cu iubirea sa de adevăr, decă și-ar fi dat puțină ostentă, și-ar fi economisit reproșul, de a scrie un mare neadevăr, când afirmă, că Urechia a fost dușmanul Maghiarilor.

Foile ungurești n'au ales nici-odată expresiunile când a fost vorba de activitatea și de persoana lui Urechia. Ne-am fi așteptat însă, ca cel puțin acum după mărtea lui, „civilizația maghiară“, cu care atât de mult se fălesc, să le fi inspirat sentimente mai umane față de adversarul cășut sub căsa morții și din condeiul scribilor pericunțați să fi eșit expresiuni mai urbane față cu memoria unui adversar al șovinismului jilano-maghiar, dăr amic sincer al poporului maghiar.

Ne-am înșelat. Diarele șoviste se desbracă de simțul uman, — ca și marodeurii, cari jăfuesc cadavrele de pe câmpul de luptă — și uită de cea mai elementară pietate în fața cadavrului marelui defunct.

„Egyet“ scrie următoarele: „În orele înainte ale nopții am primit șocirea telegrafică din București, care anunță cu puțină cuvinte mărtea lui Vasile Urechia, faimosul președinte al Ligei culturale române. Maghiarii au scăpat prin mărtea lui Urechia de cel mai mare, cel mai năpraznic și cel mai tenace dușman al lor. Tocmai astăzi publicasem un articol despre acea politică perfidă, pe care Urechia a purtat-o în fața opiniei publice europene contra Maghiarilor și în interesul fantomei panromâne. Amărăciunea noastră asupra luptei neconstite(!) ni-a dictat unele cuvinte pe cari suntem deprinși a-le întrebuința numai față cu cei mai înverșunați inimi. Vestea, pe care o primim noștea târziu, ne face impresia unei justificări dumnăcesci a înșelătoriei și a minciunilor lui, pe cari nici odată nu le putem ierta... Urechia a participat mai la toate conferențele interparlamentare. Șocirea broșuri în limba franceză, italiană, română. Colabora la toate revistele europene, cari serviau interesele de rasă ale latinismului. Cu graiul și cu condeiul dovedea mereu necesitatea unirei tuturor Românilor, legitimitatea istorică a unirei cu România a părților locuite de Români din Transilvania, asupra Românilor din Transilvania, tăgăduia supremația rasei maghiare și din tot sufletul revinca ca să înfrângă unitatea statului maghiar și să libereze pe Români din patrie de sub suveranitatea statului maghiar“.

„Egyet.“ publicând și câte-va date biografice, vorbește de profesura lui Urechia din Iași și numește acest oraș pe limba sa: „Jászvásár“.

„B. H.“ — spune între altele, că Urechia a învățat șovinismul la Academia din „Jászvásár“ (Iași) dela profesorii români trecuți acolo din Ardeal.

La 1893 — spune „Bp. H.“ — când universitarii români i-au predat la Predeal drapelul fetelor române din Sibiu, Urechia a vorbit așa: „Între d-vostre vor fi poșe și candidați de sinuoigași. Decă dintre d-vostre s'ar sinucide care-va, să o facă acăsta în așa mod, ca și cestiunea națională să profite din fapta lui. O cartușă de dinamită aruncată în fața parlamentului din Budapesta nu numai, că stinge viața sinuoigașului, dăr aruncă tot-odată în aer și acea casă, în care se făuresc legile contra naționalității noastre“ (!)

Cu șocirea lui Urechia — continuă „Bp. H.“ — s'a făcut și conjurațiunea decemvirilor, cari au pus jurământ la Geneva, că vor veni la Budapesta și vor omori căte

un bărbat fruntaș maghiar pentru asuprirea fraților de aiol. (!)

„Bp. H.“ se consolază, că urmările activității lui Urechia nu vor fi durabile pentru-că Maiorescu ar fi scris în criticele sale, că direcția științifică inaugurată de Șincai, Maior și cea politică inaugurată de Bărnuț și al căror popularisator a fost Urechia, s'ar baza pe minciuni.

Etă cum scrie presa maghiară despre Urechia.

Din străinătate.

Reinoirea triplei alianțe. Un țărist rus a interviewat pe fostul ministru italian Luzzatti despre reinoirea triplei alianțe. Luzzatti a ăis: „Relațiile noastre cu Franca au schimbat mult poziția ce o ocupăm așt față de Germania și Austro-Ungaria. Cred, că Italiei i-ar fi greu a eși diu alianță, dăr ea nu va fi legată cu cătușile de până acum și sfera ei de activitate ar fi mai mare“. Un alt politician italian a ăis: „Cred, că tripla alianță va fi reînviată, însă cu totul pe alte baze, mai favorabile pentru Italia. Nici nu va mai fi așa ăicând o alianță, ci numai o înțelegere asupra unor anumite cestiuni importante. Apropierea franco-italiană a dat o mare lovitură triplei alianțe. Pentru Italia, care acum se găsește în bune raporturi cu Franca, nu e actualmente favorabil, decă se află în cătuși și decă e o minge de joc în mâinile Germaniei și Austro-Ungariei“.

Franca și Germania. Diarul francez „Autorité“ publică un articol al lui Cassagnac asupra discursului, ce l'a ținut deputatul Massabauu privitor la Franca și Germania. Cassagnac ăice, că slăbiciunea Francoiei stă în aceea, că ea vră să fiă dréptă în același timp și față de Anglia și față de Germania. A sunat ora, ăice autorul, când Franca trebuie să alégă între una din două, decă nu vră ca să fie nimicată prin cheltuelile enorme. La apropierea de Germania se gândesc așt toți aceia, cari fac politică practică și nu se închină sentimentalismului.

Războiul din Africa-de-Sud. Lui „Standard“ i-se anunță din Pretoria cu data de 6 Dec., că din mai multe semne reiese, că Buri își reîncep activitatea. În Oranje au eșit la ivélă mai multe trupe bure, între cari una mai mare condusă, probabil, de Dewett — Din Brazzela se anunță, că Botha a vestit pe Krüger, că actualmente 16,000 de Buri luptă contra Euglesilor.

Rusia și Bulgaria. De curând comandantul corpului de armată din Varșovia generalul rus Bogolubov a fost la Sofia, unde a avut dese întâlniri cu oficieri superiori bulgari și cu ministru de război Paprikov. După reîntôrcerea lui în Rusia un alt general rus Rudanovskij s'a dus la Sofia, unde i-s'a făcut o primire din cele mai cordiale. El tū ospătat de principele Ferdinand la un benchet la care au fost invitați toți dignitarii militari. Despre călătoria celui din urmă se șoc, că a stat în legătură cu reîntôrcerea emigranților bulgari în armata bulgară, menținându-și rangurile ce le-au avut în armata rusă. Din înțedentul acesta se anunță, că principele Ferdinand va călători anul viitor în Rusia.

SCIRILE DILEI.

— 26 Noembrie v.

Prelegeri pentru meseriași. Ei, precum am anunțat, s'a ținut în localul Asociațiunii pentru sprijinirea meseriașilor români, prima prelegere din partea d-lui profesor. I. Socaciu, președintele Asociațiunii. După o introducere, în care a arătat noțiunile principale din economia politică, d-l Socaciu a vorbit despre industria și în mod interesant și clar a dezvoltat istoricul meseriilor, tratând mai pe larg despre instituția așa numitelor țechiuri (bresle) ajungénd cu materialul despre care și-a propus să trateze, până la sistemul cel mai nou, adică la libertatea meseriilor și regu-

lamentarea lor prin legile statului. Într-o viitoare prelegere va continua vorbind despre actuala stare a industriei mici și mari. La prelegerea de ieri a asistat public numeros, care a ascultat cu mult interes pe conferențiar.

Cestiunea tricolorului în Balint. Joi în 5 Dec. s'a pertractat înaintea judecătorului Aladar Kormos din Lugos cestiunea preținsei demonstrații cu tricolorul în Balint. Acusa a susținut-o Victor Șaunor, substitutul procurorului, apărarea a susținut-o d-l Coriolan Bredicianu. Acușătorii erau Vasile Drinov, George Bublea, Iordan Ciosa, Petru Dimașescu, George Șelariu, Ștefan Șelariu, Ioan Lazar și George Ionescu, toți locuitori din Balint. Pe baza faptei uniforme a acușărilor, s'a constatat, că acești 8 acușători, invitați de comitetul organizator al sfârșirii școlii, au eșit călări în banderile ca să întâmpine în 3 Nov. pe protopresbiterul din Balint. Eșind în drum la dat Andreiu Maxim, turtariu din Balint, câte-un steag tricolor românesc de hârtie. Călăreții au trecut la gară, unde au întâlnit pe fibirul, care nu le-a dat nimic și au întors în sat fără protopresbiter (căci acesta sosise pe altă cale) și au reînăpăoiat regulile turtariului Maxim. La întrebarea judecătorului, au răspuns cu toții, că soia, nu acesta e tricolorul românesc, ba unul a fost și salul dela grumaz, arătând, că și acesta e tricolor românesc. La întrebarea dacă cunosc colorile statului român, au răspuns, că ei cunosc stégul țării ungurești și stégul românesc, leu stégul altor țări nu-și bat capul. Pl-nipotențiatul procurorului a cerut să se chemat la judecată preotul, învățătorul și turtariul Maxim din Balint, ca eventual să se simbe acusa. Judecătorul a dat loc, dupăledoarii, citării turtariului Maxim din Balint și a amânat pertractarea pe 11 Decembrie a. c. n.

Baritonistul D. Popovici în Arad Lugosii. După strălucitele sale concerte din Brașov și Sibiu, celebrul baritonist Dumitru Popovici va merge la Arad în Lugosii, unde va da câte-un concert. Concertul din Arad va fi în 14 Dec. n. și-și va da concursul lor și d-na și d-l G. Popovici.

† **Iordan Munteanu.** Sâmbăta în 7 Dec. n. a înecat din viață în Budapesta tânărul asesor la oficiul orfanal al comitatului Brașov, Iordan Munteanu în etate de 50 de ani. Răposatul a stat în serviciul comitatului nostru dela 1878 până în primăvara anului 1900 când, în urma unei grele suferințe, care nu-i mai lăsa speranță de a-și continua funcțiunea, fu pensionat. Ca zelos și arămi funcționar Iordan Munteanu și a câștigat stimă generală. — Adresăm întristatăi familii sincerile noastre condolențe.

Direcțiunea băncei „Economul” din Lugosii a ținut la 25 Noemvrie ședință luată, la care au luat parte toți membrii în frunte cu noul prelat papal Dr. Valie Hossu, canonic în Blaj. Înainte de deschiderea ședinței noul prelat fu bineînțeles din partea președintelui Dr. Aurel Mureșianu, de față fiind și oficialii institutului. În decursul dezbaterii obiectelor puse la discuție de către Dr. V. Hossu a referat o scrisoare veche, ce mult timp ținuse în agitație spiritele celor grupați în jurul institutului și a făcut o propunere, care a fost primită cu unanimitate. Toemai în acea zi s'a ținut ședința sinodului al tractului Lugosii. De ocaziunea aceasta au profitat preoții, cât și mai mulți mireni pentru a felicita pe noul prelat. S'era s'a luat de direcțiunea institutului un baner în onoarea d'nsului, participând toți membrii direcțiunii, ai comitetului de revizuire, oficialii dela „Economul” și câțiva funcționari, între cari d-l Dr. Amos Frâncu.

În Râșnov a izbucnit epidemia de scarlatină între copii. S'au luat măsuri pentru combaterea acestei bôle, care a secerat deja număröse victime.

Învățător daco-român. Sub acest nume „Br. L.” a scris nu de mult despre un învățător dela școala de stat maghiară din Vajnafalva care, fiu de preot român fiind,

s'ar fi exprimat cătră un esecutor, că „acesta-i pământ românesc”. — Același diar publică acum o declarație a corpului didactic dela numita școală, în care se cuprind următoarele cuvinte: „Declarăm, că nici la școala din Vajnafalva (Vajnafalva este o parte a comunei Covasna), nici în Covasna nu există vre-un învățător de naționalitate română la școala de stat”.

Societatea de lectură „Andreiu Șaguna” va ține ședință publică joi, în 29 Noemvrie v. 1901 în memoria marelui arhiepiscop Andreiu în sala cea mare a „Seminarului Andreian”. Începutul la 7 ore seara. Maritimosele oferte în favorul societății se vor cita cu mulțămită în diare.

Program: 1) Deschiderea ședinței prin președ. societății Dr. George Proca, prof. sem. 2) „Imn studentesc”, de T. Cerne executat de corul societății. 3) „Cuvânt festiv”, rostit de Dimitrie Borcia, cleric în cursul al III-lea. 4) „Paul Chinezul”, poezie de I. Nenițescu, declamată de Octavian Stoica, pedagog cursul al III-lea. 5) „Poveste” de I. Komzak, executată de orchestra societății. 6) „Arta și Religionea” disertațiune de George Tulbure, cleric în cursul al III-lea. 7) a) „Pe orizont departe”, de Mendelssohn. b) „Până când țineam ou codrul”, de I. Mateiu, executate de corul societății. 8) „Electorale”, poezie de I. Negruzzi, declamată de George Tooiu, cleric în cursul I-ii. 9) „Potporiul II-lea românesc”, de I. Mureșianu, executat de orchestra societății.

Reprezentanța orașenească din Brașov este convocată în adunare generală ordinară pe ziua de 11, eventual 12 Decembrie 1901 la orele 3 p. m. în sala dela casa sfatului.

Societatea academică română din Berlin reluându-și activitatea și-a ales următorul comitet activ: Președinte: D-l profesor Simion Măndrescu, secretar și bibliotecar: d-l stud. Budeanu, casier: d-l Loot. Ziziriga. Adresa societății este: Grollmarchstrasse 68, Charlottenburg, Berlin, Germania.

Mulțămită. Tuturor acelor prea stimați domni și doamne, cari din ocaziunea morții și petrecerii la locul de repaus al iubitului nostru tată, Michail Lucaciț, personal sau prin epistole și-au manifestat condolențele și au luat parte la înmormântarea lui, pe această cale viu — în numele familiei — a-le mulțămim cordial pentru aceste manifestațiuni atât de mângâitoare și onorătoare. — Io jib, la 5 Dec. 1901 st. n. — Constantin Lucaciț, preot.

Avis. D-l avocat Dr. Enea Draia comunică, că și-a mutat cancelaria avocațială la Mureș-Oșorhei străda Kossuth Nr 17..

Nouii inspectori școlari. Ministrul ungar al instrucțiunii publice a numit de inspector școlar pentru comitatul Sibiu pe Dr. Vértesy Arnold, ér pe inspectorul de până acuma al Sibiiului, Dr. Pintér Gabor l'a permutat în aceeași calitate la Brașov.

Producțiunea teatrală a sodalilor români din Sibiu. „Sâmbăta morților”, care s'a ținut Vineri seara în teatrul orașenească din Sibiu, a succes peste toate așteptările — sorie „Tribuna”. — Teatrul nu a putut încăpea mulțimea de public, ce s'a grăbit la reprezentație. Mulți au fost nevoiți să se întoacă acasă din lipsa de locuri. Prestațiunea diletanților a fost detotă lauda. Atât câștigul moral, cât și material sunt deplin satisfăcătoare. Mai bine nu se putea. După producțiunea publicul s'a întrunit în restaurantul „Stadtpark”, unde cu adevărată iubire frățească au petrecut împreună până târziu.

Atentat contra unui consul. Se scrie din Constantinopol, că în ziua de 29 Noemvrie, consulul austro-ungar din Smirna Haller v. Hallenburg a fost victima unui atentat. Consulul se plimba liniștit, când deodată un funcționar al monopolului turcesc l'a rănit la cefă cu un glonț de revolver. Atentatorul a fost imediat arestat și în cursul cercetărilor s'a apărut cu aceea, că a creșut, că consulul ar fi un contra-

Un bărbat, care a trăit 19 ani ca fată. Diarului „Bohemia” i-se scrie din Pilsen cu data de 5 Dec.: „Între persoanele, ce au sosit aici ieri seara cu trenul de Praga, era și o fată, care a devenit suspectă poliștului din gară prin figura și purtarea sa bărbătească. Dnsă la poliție, fata a spus, că o cheamă Maria Karfiol, originară din Bukowa, și că e în serviciu la proprietarul Gustav Themi din Obergeorgenthal. Fata, dând motive de bănuială și la poliție, fu dusă în fața medicului comunal Dr. Hegner, care descoperi, că Maria Karfiol — este bărbat. După descoperirea secretului, fata-șicău își povesti biografia: La nascerea sa fu trecut din greșelă în matriculă ca fată, botezată pe numele Maria și până în ziua de astăzi, a trăit sub acest nume, îmbrăcat în haine femeiesci. După-ce a ajuns la cunoștința sexului său, a cerut la parohie și la comună rectificarea partidei sale în matriculă, însă fără rezultat. Mai târziu i-a fost rușine de batjocura lunei și afară de aceea având și un serviciu bun, s'a jent a-se denuța singură și astfel a jucat mai departe rolul de fată. Acuma a fost în concediu la casa părintească, și toemai se afla în drum spre comuna, unde își are serviciul. S'au făcut cercetări telegrafice, cari au confirmat datele domnului „Maria”. Ea a fost decitunsă, desbrăcată de hainele bărbătești și reținută în arestul polișesc.

D-l Wezel Albert a fost 10 ani de zile rabin al comunității israelite ortodoxe din Brașov. D-l Wezel Albert, fiind ales de archirabin la Turda din acest incident d-l Grünwald Albert, președintele comunității publice în toia maghiară din localitate un articol în care relevă meritele acestui om drept, care plăcă din Brașov, cauzând prin acesta o pierdere enormă comunității, amicilor și „maghiarismului, al cărui luptător însușit a fost dela început”. În scrisoarea, pe care comunitatea de aici o adresează comunității din Turda se fac elogiile colosale lui Wezel. Cităm la întâmplare o frază: „Cine nu s'ar închina înaintea mărimii lui? Cine nu i-ar recunoșce meritele, cari sunt mai strălucitoare decât soarele?” — Așa vorbesc d-l Albert Grünwald despre d-l Albert Wezel! — În locul lui Wezel vine ca rabin Fuchs Beniamin, a cărui inaugurare solemnă — spune „Br. L.” — va avé loc în ziua de 17 Dec. la 2 1/2 p. m.

Flarele scăpate din menagerie, despre cari am mai vorbit, nici acuma n'au putut fi prinse. Solgăbirul din Balassagyarmat a telegrafiat în ziua de 7 Decembrie, că în apropierea comunei Nandor s'a ivit un tigr. Un vechil a împușcat asupra tigrului și l'a rănit. Tigru a fugit în pădure. Solgăbirul cere dela ministru trimiteria a două companii de soldați, căci locuitorii sunt cuprinși de-o mare panică.

Răpirea d-șorei Stone. Se scrie din Sofia: Școarea despre omorirea d-șorei Stone este considerată aici în cercuri bine informate ca inverosimilă. Consulul general Dickinson dispune numai de suma de 300,000 franci pentru rescumpărare. Institutul de misiuni din Boston a refuzat din principiu plata rescumpărării și suma, ce s'a adunat este rezultatul unei colecte particulare, făcută între prietenii și rude. În curând vor fi trei luni dela secestrarea celor două dame. Nu există precedent în Balcani, ca tratativele inițiate pentru rescumpărarea unei persoane secestrate, să fi durat așa de mult. În cercurile bine informate din Sofia se crede cu toate acestea, că mai curând o vor elibera fără rescumpărare, decât să o omore, după cum s'a creșut.

Teatru Ibsen. Debutul ansamblului Ibsen din Berlin va avé loc în zilele de 10 și 11 Decembrie.

Variété Redoute. Program decent. Relevăm debutul dansatorilor români „Trio Parvulescu” din Bucuresci. Intrarea liberă.

Dela comună. În ședințele reprezentanței noastre comunale de Miercuri și Joi, s'a dezbătut asupra noului statut general de organizare pentru orașul Brașov și a noului statut de organizațiune silvică. Noul proiect de statut general de organizațiune fusese prezentat încă în 26 Iunie a. c. comunității, care alese o comisiune cu însărcinarea de a-l lua în desbatere preliminară. Comisiunea, în care s'au aflat și membrii români d-nii I. Lengeru și A. Vlaicu, a făcut mai multe modificări principiare. În ședințele din 4 și 5 Decembrie a. c. reprezentanța orașului a primit în desbatere generală proiectul, după cum l'a propus magistratul și comisiunea permanentă. În desbaterea specială după mai multe modificări, statutul general de organizațiune silvică s'a decis a se înăpăoi magistratului orașenească pentru a-l revizui.

Pensiunea învățătorilor.

În ședința dela 7 Dec. n. a dietei fiind la ordinea zilei desbaterea petițiunilor, raportorul conte Forgach A. spune, că mai multe reuniuni de învățători au adresat dietei petițiun, cerând revizuirea, respective modificarea echitabilă a legii de pensiune a învățătorilor. Petițiile se dau ministeriilor de instrucție și finanțe.

Deputatul Molnár I. recomandă camerei să ia în considerație deosebită cererea învățătorilor și propune să se predea, sprijinindu-o, numitelor ministerii. — Rakowszky cere acesta cu atât mai vârtos, că asemenea rugări află de obicei urechi surde în ministerii de culte. — Barta Ödön încă se alătură la propunerile amintite. — Rathay propune, ca camera nu numai să sprijinească cererea învățătorilor, ci să îndrumeze pe ministrul de culte a lua poziția hotărâtă în afaocrea acesta și de a face raport detaiat asupra ei.

Ministrul Wlassics declară, că află de foarte firesc interesul, ce se manifestă față de învățători. În ce privește pe învățătorii confesionali spune, că 7—8 mii este numărul acelor învățători, cari se împărțesc de favoruri dela stat, drept întregire a salariului lor. Vorbind la însăși cestiunea spune, că în scurt timp va prezenta un proiect de lege privitor la revizuirea legii de pensiune a învățătorilor. Când se vor implini cei 10 ani prescriși pentru a-se reveni asupra legii, proiectul privitor la revizuire va fi deja pe masa camerei. Ministrul spune, că va chibzui cererea exprimată într-una din petiții, ca timpul de serviciu al învățătorului să fie redus la 35 ani.

„Calendarul Plugarului” pe anul comun 1902 anul X, va apăre peste două trei zile în editura tipografiei „A. Mureșianu”, având un cuprins variat și interesant.

SCIRI ULTIME.

Lemberg, 9 Decembrie. Eri, după desvălirea monumentului poetului polon Uiewski, 8000 de participanți la festivitate s'au dus dinaintea consulatului german și au făcut o mare demonstrație.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Biuroul avocaților asociați.

C. Rădnlescu,

fost procuror și judecător de tribunal, și

Nicolae Andrei Popovici,

doctor în drept, fost magistrat,

se angajază a pleda înaintea tuturor instanțelor judecătorești din România, procese de ori-ce natură, eșecutări de hotăriri și creanțe.

Bucuresci, strada Smârdan 53.

Bursa de București

din 5 Dec. 1901.

Table with columns: Valori, Do. bândă, Scad. cup., Cu ban/gata. Lists various financial instruments and their values.

Bursa de mărfuri din Budapesta.

din 5 Dec. 1901.

Table with columns: Săminte, Calitatea per Hect., Prețul per 100 chilogramme. Lists agricultural products and their prices.

Aoții de-ale Băncei austr. de credit 654.50
Napoleondor. 19.07
Mărci imperiale germane 117.17 1/2

Publicațiune ulterioară
referitoare la înaintarea côlelor de fa-
siune despre chiria de case pe anii:
1902, 1903, 1904.

ii provocăm, ca până la 18 Decemvre
a. c. negreșit să le prezente la sub-
scrisul perceptorat, de-ore-ce la din
contră fasiunile, ce vor lipsi, se vor
face din oficiu pe spesele părții ne-
negligente.

Brașov, 9 Decembre 1901.
Perceptoratul orașenes.
Cursul pieței Brașov.
Din 7 Decemvre n. 1901.

Scumpituri:

Table with columns: Banca, Valori, Curs. Lists bank exchange rates.

Cursul losurilor private

din 5 Dec 1901.

Table with columns: Locație, Curs. Lists private lottery results.

Din 6 Decemvre n. 1901.

Table with columns: Cursul, Valori. Lists market prices for various goods.

Advertisement for XXXIV. LOTERIE DE STAT C. R. featuring a central image of an eagle and text describing the lottery prize of 200,000 Cor. bani gata.

Advertisement for 'Pentru morburii de stomac!' featuring 'Vinul de burueni' and 'Catar de stomac' by Hubert Ullrich.

Advertisement for TIPOGRAFIA A. Mureșianu, Brașov, listing various printing services and contact information.